

4. Jøden i tornebusken.

En bonde hadde en tro og flittig gut, som alt hadde tjent ham i tre aar, uten at han hadde betalt ham nogen løn; da faldt gutten endelig paa, at han dog ikke vilde arbeide for ingenting, og han gik til sin husbond og sa: »Nu har jeg ærlig og vel tjent Dem i lang tid, og derfor kan jeg heller ikke tro andet end at De nu vil gi mig det som tilkommer mig.« Men bonden var en gnier, og han visste, at gutten var en enfoldig stakkar, og saa tok han tre kobberpenger og gav ham dem, en for hvert aar; det var den betaling han fik. Gutten trodde nu, han hadde mange penger og tænkte: det er ikke værd at trælle og arbeide længer, nu kan du leve godt og lystig i verden. Saa stak han sine kobberpenger i lommen og drog muntert avsted over berg og dal.

Da han syngende og hoppende gik over en mark, kom der en liten mand hen til ham som spurte ham, hvad han var saa glad over. »Aa, hvad skulde jeg være bedrøvet over, jeg er frisk som en fisk og penger har jeg nok av, jeg har intet at sørge for; tre aars løn som jeg har tjent hos min herre, har jeg spart sammen og har det alt sammen i min lomme.« »Hvormange penger har du da,« sa den lille mand. »Tre femører« sa gutten. »Giv mig dine tre femører, jeg er en fattig mand.« Gutten var godhjertet, forbarmet sig og gav ham dem. Saa sa manden, »fordi du har et godt hjerte, skal du faa tre ønsker; et for hver femøre, saa kan du faa alt hvad du ønsker dig.« Det syntes gutten godt om, for han tænkte: Varer er bedre end penger, og sa: »Først ønsker jeg

mig en fuglerifle, som træffer alt det jeg sigter paa, og for det andet en fiolin som er slik, at naar jeg spiller paa den, saa maa alting som hører det, danse; for det tredje saa ønsker jeg, at folk aldrig skal kunne si nei til det jeg ber dem om.« Manden sa: »alt dette kan du faa« og han gav ham fiolinen og fugleriflen og saa gik han sin vei.

Men hadde gutten før været glad, saa blev han nu ti ganger gladere, og han hadde ikke gaat længe, før han møtte en gammel jøde. Der stod et træ, og oppe i den høieste top sat en liten lerke og sang. »Ei ei, hvor slikt et litet dyr kan stemme op; hadde jeg den, vilde jeg gi mange penger for den.« »Ikke andet end det, den skal snart ned,« sa gutten, la an og skjøt lerken paa en prik, saa den faldt ned av træet. Jøden krøp ind i busken, og da han var kommet midt ind i den, trak gutten fiolinen frem og gav sig til at spille op, jøden til at danse og hadde ingen ro, men sprang stedse høiere og høiere og tornene sønderrev hans klær, saa fillerne fløi, og de rev og saaret ham, saa blodet randt. »For Guds skyld!« skrek jøden, »for Guds skyld! gode herre, hold op at spille, hvad ondt har jeg gjort?« Du har snytt folk nok, tænkte gutten ved sig selv, dig sker ingen uret, og spilte atter op en hopsa. Da begyndte jøden at be og velsigne, og lovte at gi ham penger, hvis han vilde holde op, men gutten syntes længe, at det ikke var nok, og spilte videre, indtil jøden lovte ham 100 guldpenger, som han hadde i sin pung, og som han nylig hadde snytt en kristen for. Da gutten saa alle pengene, sa han: »ja, saa skal jeg holde op,«

tok pungen og stak fiolinen i en sæk, og gik rolig og fornøjet videre.

Jøden rev sig næsten alle klærne av kroppen før han kom ut av tornebusken, og saa ussel og elendig som han var, tænkte han bare paa, hvorledes han skulde hævnne sig og ønsket alt ondt over gutten. Endelig løp han til dommeren og klaget over, at en kjeltring hadde plyndret ham, tat hans penger og prylet ham, saa det var grulig, og den som hadde gjort det, bar en rifle paa ryggen og en fiolin om halsen. Da sendte dommeren folk ut som skulde fakke knegten, hvis de fik øie paa ham; han blev snart grepet og stillet for retten; da klaget jøden og sa, at det var ham, som hadde røvet pengene fra ham; gutten sa: »Nei, du har git mig dem, fordi jeg har spillet for dig; »men dommeren gjorde kort proces og dømte gutten til at hænges i en galge. Da han alt stod paa stigen med strikken om halsen, sa han: »Hr. dommer, tilstaa mig min sidste bøn!« — »Hvis du ikke ber om dit liv, skal den være dig tilstaar,« sa dommeren. »Nei, det gjør jeg ikke, la mig bare for sidste gang faa lov at spille paa min fiolin.« Da skrek jøden: »Gud bevare os! la ham ikke faa lov! la ham ikke faa lov!« men dommeren sa:« Jeg har nu engang lovt ham det og derved skal det bli;« de turde heller ikke negte ham det, fordi han hadde den gave, at ingen turde si nei til det han bad om. Da skrek jøden: »Bind mig da for Guds skyld fast.« Men gutten tok fiolinen og gjorde et strøk; da begyndte alt at rugge paa sig, baade dommer og skriver og karl, og jøden kunde ingen binde, og han gjorde nok et strøk, da slap karlen ham løs og danset selv, og da han nu

begyndte at spille ordentlig op, danset alle sammen, retten og jøden i spidsen og alle folkene paa torvet, som vilde se paa. I begyndelsen gik det lystig, men da der ingen ende blev paa dansen, bad de ham holde op, men han holdt ikke op, før dommeren baade lovte ham livet og de hundrede guldpenge. Da ropte han til jøden: »Tilstaa nu, hvor du har pengene fra, din kjeltring, ellers holder jeg aldrig i mine dage op at spille.« »Jeg har stjaalet dem, jeg har stjaalet dem, og du har ærlig fortjent dem,« skrek jøden, saa alle hørte paa det. Da stak gutten fiolinen i sækken, og jøden blev hængt i galgen i hans sted.

---

5. Den utlærte jæger.

En gut hadde udstaat sin lære hos en laasesmed; han sa til sin far, at han vilde gaa ut i verden og prøve lykken. »Ja,« sa faren, »det er godt og vel,« og gav ham nogen penge til reisen. Han vandret da omkring; men saa var det engang, at haandverket slog ham feil, og han hadde heller ikke mere lyst til det, men han syntes det skulde være morsomt at bli jæger. Da møtte han paa veien en jæger med grøn trøie som spurte, hvor han kom fra, og hvor han vilde hen. Gutten sa, han var smedsvend, men han hadde ikke mere lyst til haandverket, han vilde gjerne bli jæger, hvis han vilde lære ham det. — »Aa ja, hvis du vil gaa med mig « Saa gik gutten med og var i lære hos ham i nogen aar og lærte at